

ΜΙΝΑ ΚΑΟΥΝΗ

Founder, «Μίνα Καούνη & Συνεργάτες»

Δέσμευση στη φιλοσοφία της εντιμότητας, αποφασιστικότητας και καινοτομίας

Η Μίνα Καούνη, ιδρύτρια της δικηγορικής εταιρείας «Μίνα Καούνη & Συνεργάτες», μοιράζεται μαζί μας τη δυναμική της πορεία στη σύγχρονη δικηγορία, μέσα από την αφοσίωσή της στην εξειδίκευση και την καινοτομία, αλλά και την ευαισθητοποιημένη στάση της στα μείζονα νομικά και κοινωνικά ζητήματα της εποχής.

Ποιοι είναι οι τομείς ενασχόλησής σας και πώς καταφέρνετε να συνδυάζετε το μεγάλο εύρος υπηρεσιών με την υψηλή εξειδίκευση;

Η δικηγορική εταιρεία μας έλκει την καταγωγή της από το δικηγορικό γραφείο που ίδρυσα το 1986 και για 38 χρόνια έχει μια ενεργή, δυναμική και ξεχωριστή παρουσία στον τομέα της δικαστικής πρακτικής και της συμβουλευτικής δικηγορίας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Μέσω σταθερής ανάπτυξης και με μια εξαιρετική νομική ομάδα κορυφαίου ακαδημαϊκού επιπέδου, προσφέρουμε αξία και άμεσα αποτελέσματα, αναπτύσσοντας πρωτότυπη κι εφευρετική στρατηγική για την κάλυψη των αναγκών των εντολέων μας. Διαθέτουμε εξειδίκευση και εξαιρετική φήμη σε ένα ευρύ φάσμα εξειδικευμένων τομέων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα σήμερα η εμπειρία μας να εκτείνεται σε όλους σχεδόν τους τομείς και συγκεκριμένα το Αστικό δίκαιο στο σύνολό του, με όλους τους ειδικότερους τομείς του, το Κληρονομικό, το Εμπράγματο, το Ενοχικό, το Οικογενειακό Δίκαιο, καθώς επίσης και το Εμπορικό και Εταιρικό Δίκαιο, το Ποινικό και, φυσικά, το Φορολογικό.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο είμαστε πλήρως εξειδικευμένοι είναι των υγρών καυσίμων, υγραερίου και ασφάλτου, ενώ εκπροσωπούμε μερικές εκ των μεγαλύτερων εταιρειών στους ως άνω τομείς.

Ένας σημαντικός, επίσης, τομέας εξειδίκευσης είναι το ηλεκτρονικό έγκλημα, καθώς επίσης το οικονομικό κι εταιρικό έγκλημα και ο τομέας του ιατρικού malpractice».

Οι υπηρεσίες αυτές θα ήταν αδύνατον να παρασχεθούν στο υψηλό επίπεδο στο οποίο πάντα στοχεύουμε, αν δεν υπήρχαν ξεχωριστά τμήματα με απολύτως εξειδικευμένους νομικούς επιστήμονες.

Με άλλα λόγια, η εμπειρία, σε συνδυασμό με την αδιάκοπη μελέτη και τη στελέχωση της εταιρίας μας με τους κατάλληλους συνεργάτες, μάς έχει φέρει σήμερα εδώ.

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας σας και με ποιες προκλήσεις έχει έρθει αυτή αντιμέτωπη στην πορεία ανέλιξης της εταιρείας σας;

Αυτή ακριβώς η εμπειρία, σε συνδυασμό με τη συνεχή τριβή ακόμα και με αντικείμενα που αποτελούν πρόσφατη δικηγορική ύλη, όπως το Κτηματολόγιο, ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών και το Πτωχευτικό Δίκαιο, βοηθάει στην επιλογή των συνεργατών μας, τους οποίους και ξεχωρίζουμε μεταξύ των αρίστων, προκειμένου να παρέχουμε υψηλού επιπέδου νομικές υπηρεσίες. Τα κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας μας είναι η εστίαση στην εύρεση εξατομικευμένων λύσεων στα προβλήματα των εντολέων μας.

Ανταποκρινόμενοι στις σύγχρονες απαιτήσεις της παροχής νομικών υπηρεσιών, προβαίνουμε με πλήρη επιτυχία στην αντιμετώπιση των σύνθετων προβλημάτων της σημερινής επιχείρησης, αλλά και των φυσικών προσώπων προσφέροντας στους εντολείς μας συνολική εξυπηρέτηση διαθέτοντας ειδικά τμήματα και συνεργασίες με έμπειρους in-house αλλά και ανεξάρτητους οικονομικούς και φοροτεχνικούς συμβούλους καθώς και εξειδικευμένους συμβούλους στις τραπεζικές, επενδυτικές και χρηματιστηριακές συναλλαγές καθώς και στον τομέα ακινήτων.

Δε μας αρέσει να ακολουθούμε την πεπατημένη. Στόχος μας είναι να προσφέρουμε λύσεις. Λύσεις ακόμα κι εκεί που φαίνονται αδύνατες!

Πόσο μεγάλη επιρροή είχε η συνεργατικότητα από την αρχή της πορείας σας και πώς σας βοήθησε να εδραιωθείτε στον δύσκολο χώρο της δικηγορίας και ιδίως του ποινικού δικαίου;

Πιστεύω ακράδαντα ότι η εποχή της «μοναχικής» δικηγορίας έχει περάσει ανεπιστρεπτή. Σε αυτό συμβάλλει και η γενικότερη εξειδίκευση που επικρατεί, πλέον, όχι μόνο στην Αγορά, αλλά και στη Δικαιοσύνη την ίδια. Στη δικηγορική μας εταιρεία, έχουμε μια εξαιρετική ομάδα Ανθρώπινου Δυναμικού, το οποίο έχει επιλεχθεί μεταξύ των αρίστων με βάση το επιστημονικό του υπόβαθρο, αλλά και την δέσμευσή του στη γενικότερη φιλοσοφία του γραφείου μας, για παροχή υψηλού επιπέδου νομικών υπηρεσιών στους εντολείς μας, με εντιμότητα, αποφασιστικότητα και καινοτομία. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι ο χαρακτήρας μιας δικηγορικής εταιρείας ανακλάται αμοιβαίως και αλληλοεπηρεάζεται με το ανθρώπινο δυναμικό της.

Παρουσιάζοντας ενεργή και ευαισθητοποιημένη δράση ως μάχιμος δικηγόρος, ποιος θεωρείτε ότι είναι ο σωστός τρόπος αντίδρασης του δικηγορικού σώματος στις δυσμενείς νομοθετικές αλλαγές;

Η εταιρεία μας έχει επιτύχει θετικά αποτελέσματα στη συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων που έχουμε χειριστεί, το κυριότερο όμως επίτευγμά μας θεωρούμε ότι είναι η διαφορετική προσέγγιση των νομικοθεωρητικών ζητημάτων, με αποτέλεσμα σε πολλές υποθέσεις να έχουμε επιτύχει τη μεταστροφή της νομολογίας, ώστε να εγγίζει τις σύγχρονες ανάγκες. Έτσι, το δικηγορικό λειτουργήμα ξεφεύγει από τον καθαρά εκτελεστικό χαρακτήρα του και συμβάλλει καθοριστικά στην απονομή ουσιαστικής Δικαιοσύνης και τη διάπλαση της νομοθεσίας και της νομολογίας. Τις ελλείψεις τις εντοπίζουμε μέσα από την ενεργή συμμετοχή και τη διαρκή παρέμβαση στην καθημερινή κοινωνική πραγματικότητα. Έχουμε πλήρη επίγνωση του κοινωνικού ρόλου που οφείλει να έχει ο Δικηγόρος σήμερα και διαχρονικά. Έχω πάντα στο μυαλό μου τις μεγαλειώδεις προοδευτικές παρακαταθήκες του κλάδου μας και τα λόγια του αείμνηστου εισαγγελέα του ΑΠ Ε. Κρουσταλλάκη: «Ο ιδανικός δικηγόρος πρέπει να συγκροτείται από επαναστάτες κατά διαλείμματα, που από την αποστολή τους είναι, και οφείλουν να μετατρέπονται σε επαναστάτες κατ' επάγγελμα, κάθε φορά που διαπιστώνουν τη φαλκίδευση των αρχών του κράτους δικαίου ή την παραβίαση των ατομικών ελευθεριών και των κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών, κάθε φορά που βλέπουν την απονομή της Δικαιοσύνης να χλωαίνει και την εφαρμογή των

κανόνων του ουσιαστικού δικαίου να μην ανταποκρίνεται στις κοινωνικές ανάγκες».

Γι' αυτό θεωρούμε ότι είναι υποχρέωσή μας και στρατευόμαστε στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενάντια στις διακρίσεις, στο πλευρό πάντα αυτών που χρήζουν προστασίας. Και, αυτό, είναι η ηθική μας υπεροχή.

Πώς επηρεάζεται η σύγχρονη μορφή της δικηγορίας από τις κοινωνικοοικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις και πώς λειτουργείτε εσείς μέσα σε αυτές;

Η οικονομική κρίση, η παγκοσμιοποίηση και οι αυξανόμενες κοινωνικές ανισότητες έχουν διαμορφώσει διαφορετικές ανάγκες των πολιτών, κάτι που αντανάκλαται στη νομική πρακτική.

Η επίδραση των τεχνολογικών εξελίξεων στη Δικηγορία επιφέρει, μέσω των εργαλείων ανάλυσης δεδομένων, της αυτοματοποιημένης δημιουργίας εγγράφων, των λογισμικών που προβλέπουν πιθανότητες δικαστικών αποτελεσμάτων, μεγάλες διευκολύνσεις,

αλλά εγείρει και ζητήματα γύρω από την ηθική και την έννοια του δικαίου, ειδικά σε περιπτώσεις όπου η αντικειμενικότητα της ΤΝ αμφισβητείται. Όπως π.χ. περιπτώσεις, όπου η ΤΝ μπορεί να επηρεάσει τις προσωπικές ελευθερίες (π.χ. αποφάσεις για προσωρινή κράτηση βάσει ανάλυσης κινδύνου). Επομένως, προκύπτει αδήριτη η ανάγκη για τους δικηγόρους να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες. Η άποψή μου, όμως, είναι ότι, παρά την τεχνολογία, ο άνθρωπος παράγοντας παραμένει ζωτικός, ιδίως σε περιπτώσεις που απαιτούν κριτική σκέψη, ηθική κρίση και ανθρώπινη ενσυναίσθηση. Ο δικηγόρος δεν χρειάζεται να αντικατασταθεί, αλλά να προσαρμόζεται συνεχώς στις νέες τεχνολογικές συνθήκες, διατηρώντας

Θεωρούμε ότι είναι υποχρέωσή μας και στρατευόμαστε στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενάντια στις διακρίσεις, στο πλευρό πάντα αυτών που χρήζουν προστασίας

πάντα την ανθρώπινη διάσταση της δικηγορίας και τη δέσμευση στις αξίες του δικαίου. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι το δίκαιο δεν διαμορφώνεται σε συνθήκες εργαστηρίου ή κοινωνικού κενού. Το αν θα επιλέξουμε να προσεγγίσουμε αυτά τα φαινόμενα ουδέτερα ή τεχνοκρατικά αποτελεί πολιτική αλλά κι επιστημονική επιλογή.

Γιατί η νομική διάνοηση ξυπνά μαζί με την κοινωνία και ξενυχτά μαζί της στα προβλήματα και τις ανησυχίες της. Κι αυτό κανένα λογισμικό δεν μπορεί να το αντικαταστήσει.

Έχοντας εμπειρία από τις δυσκολίες μιας γυναίκας δικηγόρου να ανελιχθεί σε θέσεις ευθύνης, πώς θεωρείτε ότι μπορεί να αλλάξει αυτή η προκατάληψη;

Έχουμε αναρωτηθεί ποτέ θεσμικά και συστηματικά, γιατί οι γυναίκες είναι λιγότερες στα σοβαρότερα δικαστήρια; Πόσες γυναίκες είναι managing partners ή chairwomen μεγάλων δικη-

Κωνσταντίνα Γιαννοπούλου, Ελευθέριος Κιούκης, Beatrice Rossi, Δημήτριος Κοντογιάννης, Στυλιανός Καββαδίας, Αθηνά Κακλαμάνη, Αγγελική Ψαράκη, Σοφία Γαρέντη, Κώστας Φιλάνδρας και Μάγδα Βασιλοπούλου.

γορικών εταιριών; Και το οξύμωρο είναι ότι αποτελούμε την πλειοψηφία, τουλάχιστον στον ΔΣΑ. Και είναι ψευδεπίγραφη και κακοπροαίρετη η αιτιολογία περί έλλειψης ενδιαφέροντος ή ικανοτήτων των γυναικών, όταν λάμπουμε ως φοιτήτριες, ως μεταπτυχιακές και διδακτορικές.

Υπάρχουν αρκετοί λόγοι που εξηγούν γιατί οι γυναίκες αποτελούν ακόμα μικρή μειοψηφία στις ανώτατες ηγετικές θέσεις σε δικηγορικές εταιρίες, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Σε πολλές δικηγορικές εταιρίες, η κουλτούρα είναι ανδροκρατούμενη, ειδικά σε επίπεδο ανώτατης ηγεσίας, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τις ευκαιρίες εξέλιξης για τις γυναίκες. Η απουσία γυναικών σε υψηλές ηγετικές θέσεις σημαίνει πως οι νεότερες δικηγόροι δεν έχουν παραδείγματα να εμπνευστούν ή να μιμηθούν. Οι γυναίκες συχνά δεν έχουν πρόσβαση σε ισχυρά δίκτυα mentoring και υποστήριξης που θα τους επιτρέψουν να ανέβουν στην ιεραρχία.

Παρατηρείται, επίσης, το φαινόμενο να θηλυκοποιούνται και οι νομικοί τομείς εξειδίκευσης. Έχουμε π.χ. περισσότερες δικηγόρους να ασχολούνται με το οικογενειακό δίκαιο, ενώ σε τομείς όπως των σοβαρών ποινικών αδικημάτων ή ακόμα και στην ενέργεια ή την πετρελαϊκή αγορά να είναι ελάχιστες. Το φαινόμενο αυτό δεν είναι τυχαίο, είναι αποτέλεσμα των στερεοτύπων και προκαταλήψεων και στον νομικό χώρο.

Προσωπικά, πάντα ήμουν άνθρωπος της δράσης. Δεν άφησα ποτέ την οποιαδήποτε προκατάληψη να σταθεί εμπόδιο στις φιλοδοξίες και στα όνειρά μου. Η Δικηγορική μας εταιρεία είναι το απαύγασμα αυτής της φιλοσοφίας. Η προσωπική μου αυτή στάση, ωστόσο, δεν είναι η μόνη συμβουλή μου προς τις νέες δικηγόρους, καθώς το ζήτημα δεν είναι ατομικό, αλλά κοινωνικοπολιτικό. Η αλλαγή αυτή απαιτεί συλλογικές κοινωνικές διεκδικήσεις, προσπάθειες για την κατάργηση στερεοτύπων,

ενίσχυση υποστηρικτικών πολιτικών και προώθηση γυναικών σε ηγετικούς ρόλους.

Η μεγαλύτερη, λοιπόν, δυσκολία που μπορεί να κληθεί να αντιμετωπίσει μια νέα δικηγόρος σήμερα δεν είναι φυσικά η βιολογία της, αλλά η ταύτιση της φροντίδας με τις γυναίκες και η έμφυλη κατανομή των ρόλων στην ιδιωτική ζωή, που αποτελεί ένα πολιτισμικό φαινόμενο, χωρίς βιολογικές καταβολές.

Το ίδιο το σύστημα απονομής δικαιοσύνης έχει έμφυλο πρόσημο. Για τη σύζευξη, μάλιστα, του δικαίου και φύλου και τη διαχρονικότητα της αορατότητας των γυναικών στο δίκαιο, έχω συγγράψει πλήθος άρθρων και δοκιμίων. Επιπλέον, στις 17/3/23 διοργανώθηκε από την εταιρία μας ένα σημαντικό συνέδριο με τίτλο: «Σχέση φύλου και δικαίου: Μία διεπιστημονική προσέγγιση», με πλήθος σημαντικών εισηγήσεων και συγκεκριμένες προτάσεις και δικαικές πρωτοβουλίες.

Οπότε, είναι χρέος των γυναικών δικηγόρων σε ανώτατες διευθυντικές θέσεις να στέλνουν, όπως λέω συχνά, το ασανσέρ κάτω. Γιατί ο σεξισμός δεν λήγει, αν τα κατάφερες εσύ, αντιθέτως συνεχίζεις να ζεις σε μία κοινωνία η οποία, επί αιώνες, απέκλεισε τις γυναίκες από την κυβερνητικές πολιτικές, την ιατρική έρευνα, τη Δικαιοσύνη, την τεχνολογία, τους εργασιακούς χώρους, τον αστικό σχεδιασμό και τέλος από την ίδια την Ιστορία και ο αποκλεισμός συνεχίζεται και σήμερα, έστω με φωτεινές εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν όμως τον κανόνα.

Mina Kaouni & Associates Law Firm

Λ. Αλεξάνδρας 128, 11471, Αθήνα

T: (+30) 210 8253888

W: mcaounilaw.gr

